

۴-۲-۹ - کارآموزی: کارآموزی عبارت از، هرنوع آموزشی است که جهت ارتقای سطح مهارت و دانش کارکنان انجام می‌گیرد. کارآموزی ممکن است برای کارکنان جدیدی باشد که تازه به استخدام واحد تولیدی درآمده‌اند. در این صورت نقش مؤثری در انجام امور جاری واحد تولیدی نخواهد داشت. بنابراین هزینه‌های این نوع آموزش به عنوان هزینه‌های سرمایه‌ای تلقی می‌شود.

ولی در بیشتر موارد به کارکنانی که در حال انجام خدمت می‌باشند، آموزش داده می‌شود که به آن آموزش ضمن خدمت می‌گویند. در این صورت بخشی از حقوق و دستمزدی که در جریان آموزش ضمن خدمت به کارکنان پرداخت می‌شود، بر حسب مورد به عنوان دستمزد مستقیم و قسمتی از هزینه حقوق و دستمزد به علاوه هزینه‌های مربوط به کارآموزی به عنوان دستمزد غیرمستقیم تلقی می‌شود.

۳-۴- تنظیم لیست حقوق و دستمزد

یکی از وظایف عمدۀ دایره حقوق و دستمزد، تنظیم لیست حقوق می‌باشد، که این عمل در پایان هر ۱۵ روز و معمولاً در پایان هر ماه صورت می‌گیرد.

لیست حقوق و دستمزد شامل ستون‌های متعدد است که هر قسمت بر اساس قانون کار و با توجه به اطلاعات دریافت شده از سایر دوایر تکمیل می‌گیرد.

دایره حقوق و دستمزد، اطلاعات موردنیاز خود را از دوایری مانند، کارگزینی، دایره حضور و غیاب، دایره ثبت اوقات کار و کارت‌های مربوط و نیز با استفاده از قراردادهای منعقد شده بین کارگران و کارفرما به دست می‌آورد. لیست حقوق و دستمزد دارای قسمت‌هایی به منظور درج دستمزد کارعادی، اضافه کاری، نوبت کاری، شب کاری، دستمزد ایام مرخصی و تعطیلات رسمی، فوق العاده‌ها شامل (حق مسکن، حق اولاد، خواربار، کمک‌های غیرنقدی، حق ایاب و ذهاب)، جمع حقوق و دستمزد و مزایا، کسور مربوط به حقوق و دستمزد و دستمزد قابل پرداخت، همچنین حق بیمه‌های اجتماعی سهم کارفرما و... می‌باشد. فرم لیست حقوق و دستمزد استاندارد نیست، بلکه به نحوه فعالیت واحد تولیدی و قراردادهای منعقد شده بین کارگران و کارفرما بستگی دارد. در این قسمت یک نمونه از لیست حقوق و دستمزد، در صفحه بعد ارائه می‌گردد.

لیست حقوق و دستمزد فرم ۶-۴

محل املا	
	مائد برداختی
	جمع کسر
	دام مسکن مسانده مالات حق بده
	کسر
	جمع کل حقوق و مزایا
	بده و مالات تعاقب عیدی و پاداش نمی گیرد
	جمع از نظر تعین مالات
	فرات اخراجی حق بده تعاقب نمی گیرد حق اولاد
	جمع از نظر تعین مأخذ حق بده
	دستمزد ایام مرخصی کمکهزینه خواروبار حق مسکن ٪ ۲۵ ٪ ۱۰ ٪ ۹۰ دستمزد معهودی تورت سوم و نسب کاری دستمزد معهودی روزهای تورت کاری دستمزد معهودی اصاله کاری دستمزد معهودی روزگاری ساعت روزانه ایام مرخصی نسب کاری تورت کار روز کار مجموع روزهای کار گرد ترع کار تسار، ناسین اجتماعی نام و نام خانوادگی تساره کارت

هر کوت انت (سیمه می عام)
حقوق دستمزد و مزایا کارگران برای سال ۱۴

۴-۴- کسور حقوق و دستمزد

دایرہ حسابداری حقوق و دستمزد موظف است زمان تنظیم هر لیست حقوق و دستمزد با توجه به مصوبات قانونی. به خصوص قانون کار، همچنین براساس توافق به عمل آمده بین کارگر و کارفرما، مبالغی را تحت عنوان کسور دستمزد، از حقوق و دستمزد کارگران و کارکنان کسر نموده و به سازمان‌های ذینفع پرداخت کند. این مبالغ را می‌توان به دو گروه شامل کسور قانونی و کسور اختیاری یا توافقی تقسیم نمود.

الف) کسور قانونی : عبارت از مبالغ یا وجوهی است که کارفرما به نمایندگی از طرف سازمان‌های مربوط و براساس مصوبات قانونی، باید از حقوق و دستمزد کارگران کسر و به سازمان‌های ذینفع پرداخت نماید.

کسور قانونی شامل: مالیات بر حقوق و دستمزد، حق بیمه‌های اجتماعی سهم کارگر و بدھی کارگران به صندوق اجرا (اجراییات) می‌باشد.

۱-۴-۴- مالیات بر حقوق و دستمزد: طبق قانون کار، کارفرما موظف است زمان تهیه هر لیست دستمزد، مبلغ مالیات آن را با توجه به ضرایب جدول مالیاتی و پس از کسر معافیت‌های قانونی محاسبه نموده، از حقوق کارگر کسر و به حساب وزارت امور اقتصاد و دارایی واریز نماید. مهلت پرداخت مالیات حقوق و دستمزد، حداقل یک ماه پس از تنظیم لیست خواهد بود. در صورت تأخیر در پرداخت آن جریمه دیر کرد به کارفرما تعلق می‌گیرد.

۲-۴-۴- حق بیمه‌های اجتماعی : مطابق قانون، حق بیمه‌های اجتماعی کارگران جمعاً معادل ۳۰٪ حقوق و دستمزد ناخالص است که ۷٪ آن به وسیله کارگر پرداخت می‌شود و از حقوق او کسر می‌گردد. همچنین ۲۰٪ به وسیله کارفرما پرداخت خواهد شد، که این مبلغ علاوه بر حقوق و دستمزد می‌باشد و برای کارفرما، هزینه محسوب می‌شود. و ۳٪ باقی مانده بوسیله دولت پرداخت می‌گردد.

به موجب قانون کار کارکنانی که حق بیمه تأمین اجتماعی خود را پرداخت نموده باشند، حق استفاده از مزایای قانونی بیمه را خواهند داشت. بعضی از مزایای بیمه تأمین اجتماعی عبارتنداز: بیمه درمانی و دریافت مستمری از کارافتادگی، بازنشستگی و فوت.

همانطور که قبل ام اشاره شد، حق بیمه‌های اجتماعی سهم کارگر که معادل ۷٪ دستمزد ناخالص وی است یکی از عوامل کسور دستمزد می‌باشد. بنابراین باید هنگام تنظیم لیست حقوق و دستمزد توسط کارفرما از دستمزد کارگر کسر و به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت شود. بنابراین سهم کارگربابت حق بیمه تأمین اجتماعی، برای کارفرما، هزینه محسوب نمی‌شود.

حق بیمه‌های اجتماعی سهم کارفرم متعادل ۲۰٪ دستمزد ناخالص است که کارفرما باید هنگام تنظیم لیست حقوق و دستمزد علاوه بر دستمزد محاسبه نماید و به همراه حق بیمه سهم کارگر به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت نماید. این مبلغ جزء اقلام کسور دستمزد محسوب نمی‌شود. بنابراین به عنوان یکی از اقلام هزینه در گروه هزینه‌های غیرمستقیم (هزینه‌های سربار) طبقه‌بندی می‌شود. ضمناً باید توجه داشت که، در تسهیم هزینه بیمه‌های اجتماعی (حق بیمه‌های اجتماعی سهم کارفرما) محل خدمت کارکنان بیمه شده، ملاک انتقال حق بیمه به سربار همان محل خواهد بود. حق بیمه سهم دولت متعادل ۳٪ دستمزد ناخالص است و از طرف دولت به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت می‌گردد. ضمناً کارفرما باید لیست حقوق و دستمزد، یک نسخه از آن را همراه چکی معادل مبلغ حق بیمه سهم کارگر و سهم کارفرما را حداقل تا پایان ماه بعد به سازمان تأمین اجتماعی تسلیم نماید. در غیراین صورت مشمول جریمه

دیر کرده خواهد شد.

۴-۳-۲- حق بیمه بیکاری : به موجب قانون، کارفرما موظف است در زمان تنظیم لیست، معادل ۳٪ حقوق و دستمزد ناخالص کارکنان را علاوه بر دستمزد به عنوان حق بیمه بیکاری محاسبه نموده به صندوق بیمه بیکاری واریز نماید. البته حق بیمه بیکاری نیز مانند حق بیمه های اجتماعی سهم کارفرما، یکی از اقلام هزینه های سربار محسوب می شود.

۴-۴- صندوق اجرا (اجرائیات) : یکی دیگر از اقلام مربوط به کسور قانونی دستمزد، بدھی کارگر به صندوق اجرا می باشد. اجرائیات به مبلغی گفته می شود که طبق قانون یا به موجب احکام صادره از سوی مراجع قانونی، باید توسط کارفرما، از حقوق کارگر کسر و به حساب صندوق اجرا واریز گردد. بعضی از دلایل صدور احکام که موجب کسر مبالغی از حقوق کارگر به وسیله دادگاه های صالحه می گردد.

عبارتنداز:

عدم پرداخت بدھی توسط کارگر به اشخاص ثالث و تسلیم شکایت طلبکار به دادگستری برای وصول طلب خود. در این صورت اگر کارگر محکوم به پرداخت وجه گردد، کارفرما موظف است اقساط تعیین شده از طرف دادگاه را زمان تنظیم هر لیست از حقوق کارگر کسر نموده به صندوق اجرا واریز نماید.

محکوم شدن کارگر به پرداخت غرامت به موجب شکایت کارفرما، دایر بر وارد آوردن خسارت به کارخانه اگر مبلغ مورد شکایت بیشتر از یک سوم حقوق ماهانه کارگر باشد، به موجب حکم دادگاه به صورت اقساط ماهانه از دستمزد او کسر و به صندوق اجرا واریز می گردد.

ب) کسور توافقی (اختیاری) : این کسور عبارت از وجودی است که با توافق کارگر و یا براساس قراردادی که بین کارگر و کارفرما منعقد شده، زمان تنظیم لیست از دستمزد کارکنان کسر می شود. بعضی از اقلام کسور توافقی عبارتنداز:

بدھی کارگران به شرکت تعاقنی، سهم کارگر بابت طرح بازنیستگی، اقساط وام مسکن، مساعده یا پیش پرداخت حقوق و دستمزد.

۴-۴-۵- مساعده یا پیش پرداخت حقوق و دستمزد : در اکثر واحدهای تولیدی معمولاً قبل از پایان هر ماه مبلغی به عنوان مساعده به کارگران پرداخت می گردد. این پرداخت به علت نیاز کارگران، همچنین اجتناب از محاسبه حقوق و دستمزد در پایان هر هفته و یا در پایان هر پانزده روز می باشد. البته دایره حسابداری حقوق و دستمزد زمان تنظیم لیست ماهانه حقوق و دستمزد مبلغ مساعده یا پیش پرداخت را از دستمزد کارکنان کسر نمایند.

۴- ثبت های حسابداری مربوط به حقوق و دستمزد

دایره حسابداری پس از تکمیل لیست حقوق و دستمزد و تنظیم سند مربوط به آن، ثبت های مربوطه را انجام می دهد. این ثبت ها عبارتنداز:

الف) ثبت لیست حقوق و دستمزد

ب) ثبت تسهیم هزینه حقوق و دستمزد

ج) ثبت های مربوط به پرداخت حقوق و دستمزد و کسور مربوط به آن

۱-۴-۵-۱ ثبت لیست حقوق و دستمزد در دفتر روزنامه : با استفاده از لیست حقوق و دستمزد، ابتدامعادل

جمع کل حقوق و مزايا، حساب کترول هزینه حقوق و دستمزد، بدنهکارمي شود. سپس اقلامي که باید از دستمزد کارگران کسرشود به حساب هاي مربوط، بستانکار مي گردد. اين اقلام شامل (حق بيمه هاي اجتماعي سهم کارگر، ماليات حقوق و دستمزد، صندوق اجرا، شركت تعاوني، وام مسكن، پيش پرداخت دستمزد و...) مي باشد. مابه التفاوت حساب بدنهکار و جمع حساب هاي بستانکار، نشاندهنده حقوق و دستمزد قابل پرداخت به کارگران مي باشد و به حساب حقوق و دستمزد پرداختني، بستانکار مي گردد.

ثبت نمونه مربوط به لیست حقوق و دستمزد به صورت زير ارائه مي شود.

xxxx	کنترل هزینه حقوق و دستمزد
xx	ماليات حقوق و دستمزد
xx	حق بيمه هاي اجتماعي (سهم کارگر)
x	صندوق اجرا
xx	ذخیره ايام مرخصى
xx	ذخیره عيدى و پاداش
x	اقساط وام مسكن
x	شرکت تعاوني کارگران
x	پيش پرداخت حقوق و دستمزد
xxxx	حقوق و دستمزد پرداختني
ماه سال	ثبت لیست دستمزد کارگران مربوط به

پس از ثبت آرتیکل مربوط به حقوق و مزايا (ثبت لیست دستمزد) باید ساير اقلامي که در لیست درج شده و برای کارفرما هزینه محسوب مي شود، در حساب هاي مربوط به هزینه ثبت گردد. اين اقلام شامل حق بيمه هاي اجتماعي سهم کارفرما و حق بيمه بيكاري است.

xx	هزينه بيمه هاي اجتماعي
xx	حق بيمه پرداختني
	<u>ثبت حق بيمه هاي اجتماعي سهم کارفرما</u>
x	هزينه بيمه بيكاري
x	حق بيمه پرداختني
	<u>ثبت حق بيمه بيكاري</u>

۱- حقوق و مزاياي مشمول حق بيمه تأمین اجتماعي شامل (حقوق اصلی، فوق العاده شغل، محرومیت از تسهیلات زندگی، فوق العاده محل خدمت، اضافه کاري و هر نوع حق الزحمه و حق حضور در جلسات، حق مسكن و نوبت کاري) مي باشد.

۲- جمع حقوق و مزايا را قبل از وضع کسور قانوني و کسور توافقني، دستمزد ناخالص مي گويند.

البته ثبت های فوق رامی توان دریک آرتبیک نیز ارائه نمود.

ضمناً در لیست حقوق و دستمزد، اقلام دیگری مانند مزایای پایان خدمت کارکنان، سهم صندوق کارآموزی درج شده است که مانند حق بیمه اجتماعی و حق بیمه بیکاری برای کارفرما، هزینه محسوب می شود که باید به حساب هزینه های مربوط بدھکار و به حساب های پرداختنی بستانکار شوند.

۴-۵-۲- ثبت تسهیم هزینه حقوق و دستمزد: حقوق و دستمزد و نیز هزینه های وابسته به آن، مربوط به کارکنانی است که در قسمت های مختلف مانند کارخانه، اداره و بخش توزیع و فروش به کاراشتغال دارند. براین اساس به منظور کنترل بیشتر هزینه ها، باید سهم هر قسمت از طریق تسهیم هزینه دستمزد و عوامل وابسته به آن به مراکز هزینه مشخص گردد.

در این ثبت جمع حقوق و دستمزد مستقیم به حساب کنترل کالای در جریان ساخت، بدھکار می شود. همچنین هزینه حقوق و دستمزد غیرمستقیم کارخانه و هزینه های وابسته به حقوق و دستمزد مستقیم و غیرمستقیم کارخانه، به حساب کنترل سربار ساخت، بدھکار می شوند.

هزینه های وابسته به حقوق و دستمزد مستقیم و غیرمستقیم کارخانه، عبارتند از:

حق بیمه های اجتماعی سهم کارفرما، حق بیمه بیکاری، مزایای پایان خدمت کارکنان، دو در هزار سهم صندوق کارآموزی، هزینه دستمزد اوقات تلف شده فوق العاده های پرداختی به کارگران شاغل در کارخانه، حقوق و دستمزد ایام مرخصی و ... .

در آرتبیک مربوط به تسهیم هزینه حقوق و دستمزد، کلیه اقلام مربوط به حقوق و دستمزد کارکنان بخش اداری به حساب کنترل سربار اداری و تشکیلاتی، بدھکار می گردد.

همچنین در این آرتبیک، کلیه اقلام مربوط به حقوق و دستمزد بخش توزیع و فروش به حساب کنترل سربار توزیع و فروش، بدھکار می شوند.

در آرتبیک مورد بحث حساب هایی مانند حساب هزینه بیمه های اجتماعی (سهم کارفرما)، هزینه بیمه بیکاری، سهم صندوق کارآموزی و نهایتاً حساب کنترل هزینه حقوق و دستمزد، بستانکار می شوند. ثبت نمونه مربوط به تسهیم هزینه حقوق و دستمزد به صورت زیر ارائه می گردد.

xxxx	کنترل کالای در جریان ساخت
xxx	کنترل سربار ساخت
xx	کنترل سربار اداری و تشکیلاتی
xx	کنترل سربار توزیع و فروش
xx	هزینه بیمه های اجتماعی
x	هزینه بیمه بیکاری
x	هزینه صندوق کارآموزی
xxxx	کنترل هزینه حقوق و دستمزد

ثبت تسهیم هزینه حقوق و دستمزد به قسمت های مختلف

توضیح آنکه: ریزاقلام مربوط به هزینه‌های سربار قسمت‌های مختلف در دفاتر معین هزینه منعکس می‌گردد.

۴-۵-۳- ثبت‌های مربوط به پرداخت حقوق و دستمزد کسور مربوط و هزینه‌های وابسته به

حقوق و دستمزد:

در آرتیکل مربوط به ثبت لیست دستمزد، اقلام متعددی درج شده که باید در تاریخ‌های معین به وسیله کارفرما به کارگران و یا به سازمان‌های ذینفع پرداخت گردند و پس از پرداخت هر کدام باید دایره حسابداری حقوق و دستمزد آن را ثبت نماید.

الف) معمولاً حقوق و دستمزد کارکنان در پایان هر ماه پرداخت و به صورت زیر ثبت می‌شود.

xxxx	حقوق و دستمزد پرداختی
xxxx	بانک (صندوق)
<u>ثبت پرداخت حقوق و دستمزد..... ماه کارکنان</u>	

در تاریخ پرداخت هر یک از اقلام مربوط به کسور حقوق و دستمزد باید آرتیکل مربوط به آن در دفاتر ثبت شود. به طور مثال، ثبت مربوط به پرداخت حق بیمه‌های اجتماعی و حق بیمه بیکاری به صورت زیر ارائه می‌گردد.

xxx	حق بیمه پرداختی
xxx	بانک
<u>پرداخت حق بیمه اجتماعی و بیکاری به سازمان تأمین اجتماعی</u>	

در این قسمت با ارائه یک مثال به توضیح ثبت‌های حسابداری مربوط به حقوق دستمزد می‌پردازیم.

مثال: اطلاعات مربوط به حقوق و دستمزد مهرماه سال جاری در شرکت تولید لوازم خانگی به قرار زیر است.

۱- جمع حقوق و دستمزد ناخالص، شامل دستمزد مستقیم، دستمزد غیرمستقیم و دستمزد ایام مرخصی و تعطیلات رسمی مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.

۲- از کل دستمزد ناخالص ۶۰٪ مربوط به حقوق و دستمزد کارگرانی است که مستقیماً در خط تولید مشغول کار می‌باشند و ۴۰٪ مبلغ مورد بحث مربوط به دستمزد غیرمستقیم است.

۳- ۶۰٪ از دستمزد غیرمستقیم مربوط به کارخانه، ۱۵٪ مربوط به بخش اداری و ۲۵٪ مربوط به بخش توزیع و فروش است.

۴- حق بیمه‌های اجتماعی سهم کارگر ۷٪ و سهم کارفرماعadel ۲۰٪ دستمزد ناخالص می‌باشد.

۵- حق بیمه بیکاری معادل ۳٪ دستمزد ناخالص محاسبه و منظور شود.

۶- مطابق برآوردهای انجام شده، هزینه دستمزد ایام مرخصی کارکنان معادل ۵٪ حقوق و دستمزد ناخالص محاسبه شده و به مبلغ دستمزد ناخالص اضافه گردیده است.

۷- بنا به گزارش بخش تولید و بامحاسبات انجام شده در طول مهرماه معادل مبلغ ۴۵۰/۰۰۰ ریال هزینه دستمزد اوقات تلف شده بوده است.

۸- سایر کسور مربوط به حقوق و دستمزد به قرار زیر است.

۱۸۰,۰۰۰	بدهی به صندوق اجرا	مالیات حقوق و دستمزد ۴۲۰,۰۰۰ ریال
۲۲۰,۰۰۰	بدهی به شرکت تعاونی	اقساط وام مسکن ۲۵۰,۰۰۰ ریال
۱,۴۰۰,۰۰۰	ضمانت در ۱۵ مهرماه مبلغ ۱,۴۰۰,۰۰۰ ریال به عنوان پیش پرداخت (مساعده) به کارگران پرداخت گردیده است.	
	۹- حقوق و دستمزد کارکنان و سایر اقلام مربوط به آن به صورت زیر پرداخت گردیده است.	
	۸/۱ حقوق و دستمزد کارکنان نقداً پرداخت شد.	
	۸/۵ بدھی کارگران به صندوق اجرا از حساب جاری شرکت پرداخت گردید.	
	۸/۱۴ بدھی کارکنان به شرکت تعاونی از حساب جاری شرکت پرداخت شد.	
	۸/۱۹ بانک از حساب جاری شرکت، اقساط وام مسکن را پرداخت نمود.	
	۸/۲۰ حق بیمه‌های اجتماعی سهم کارگر و سهم کارفرما و حق بیمه بیکاری از حساب جاری شرکت پرداخت گردید.	

۸/۲۵ مالیات حقوق و دستمزد از حساب جاری شرکت به وزارت اقتصاد و دارایی پرداخت شد.
۱۰- در تاریخ ۸/۲۸ به تعدادی از کارگران که از مرخصی استحقاقی استفاده نموده بودند مبلغ ۴۰۰,۰۰۰ ریال بابت دستمزد ایام مرخصی نقداً پرداخت شد. ثبت آرتیکل‌های مربوط به حقوق و دستمزد و نیز محاسبات مربوط به صورت زیرارائه می‌شود.

حل مثال: شرکت تولیدی لوازم خانگی

الف) ثبت لیست حقوق و دستمزد: به ازاء دستمزد ناخالص که شامل هزینه دستمزد ایام مرخصی هم خواهد بود. حساب کنترل هزینه حقوق و دستمزد بدھکار شده در مقابل حساب‌های مربوط به کسور حقوق و دستمزد و حساب‌های مربوط به ذخایر دستمزد ایام مرخصی و عیدی و پاداش کارکنان بستانکار می‌شود. اختلاف حساب بدھکار و جمع حساب‌های بستانکار به حساب حقوق و دستمزد پرداختی بستانکار می‌گردد.

۲۰,۰۰۰,۰۰۰	۱- کنترل هزینه حقوق و دستمزد
۴۲۰,۰۰۰	مالیات حقوق و دستمزد
۱,۴۰۰,۰۰۰	حق بیمه اجتماعی سهم کارگر
۱۸۰,۰۰۰	صندوق اجرا
۲۵۰,۰۰۰	وام مسکن کارکنان
۲۲۰,۰۰۰	شرکت تعاونی کارگران
۱,۰۰۰,۰۰۰	ذخیره دستمزد ایام مرخصی
۱,۴۰۰,۰۰۰	پیش پرداخت دستمزد
۱۵,۱۳۰,۰۰۰	حقوق و دستمزد پرداختی
	ثبت لیست حقوق و دستمزد مهرماه کارکنان
۴,۰۰۰,۰۰۰	۲- هزینه بیمه‌های اجتماعی
۴,۰۰۰,۰۰۰	حق بیمه پرداختی
	ثبت هزینه بیمه اجتماعی سهم کارفرما (معادل ۲۰٪ دستمزد ناخالص)

۳- هزینه بیمه بیکاری

حق بیمه پرداختنی

۶۰۰,۰۰۰

ثبت حق بیمه بیکاری معادل ۳ دستمزد ناخالص

محاسبات مربوط به ثبت‌های فوق به این صورت است:

از آنجا که درمثال فوق دستمزد ناخالص یعنی مبلغ ۲۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال شامل ۵٪ هزینه دستمزد ایام مرخصی نیز می باشد. لذا تمام محاسبات انجام شده بر مبنای دستمزد ناخالص صورت گرفته است. زیرا به دستمزد ایام مرخصی هم حق بیمه تعلق می گیرد.

$$20,000,000 \times \%7 = 1,400,000$$

$$20,000,000 \times \%5 = 1,000,000$$

$$20,000,000 \times \%20 = 4,000,000$$

$$20,000,000 \times \%3 = 600,000$$

حق بیمه سهم کارگر

ذخیره دستمزد ایام مرخصی

حق بیمه سهم کارفرما

حق بیمه بیکاری

در ثبت شماره (۱) جمع کسورات و سایر عوامل مبلغ ۴,۸۷۰,۰۰۰ ریال می باشد (جمع حساب‌های بستانکار). پس اختلاف جمع بدھکار و بستانکار مبلغ ۱۵,۱۳۰,۰۰۰ ریال خواهد بود.

ب) ثبت تسهیم هزینه حقوق و دستمزد:

۴- کنترل کالای در جریان ساخت

کنترل سربار ساخت

کنترل سربار اداری و تشکیلاتی

کنترل سربار توزیع و فروش

هزینه بیمه‌های اجتماعی

هزینه بیمه بیکاری

کنترل هزینه حقوق و دستمزد

ثبت تسهیم حقوق و دستمزد مهرماه کارکنان

محاسبات مربوط به تسهیم هزینه حقوق و دستمزد به قسمت‌های مختلف به شرح زیراست:

۱- حقوق و دستمزد مستقیم معادل ۶۰٪ دستمزد ناخالص می باشد.

$$\text{ریال حقوق و دستمزد مستقیم} = ۱۲,۰۰۰,۰۰۰ \times \%60$$

۱۲,۰۰۰,۰۰۰

تذکر: چون دستمزد مستقیم شامل ۵٪ دستمزد ایام مرخصی می باشد و این مبلغ باید به حساب کنترل سربار

ساخت منظور شود. لذا دستمزد ایام مرخصی مربوط به حقوق و دستمزد مستقیم، از آن کسر می شود.

دستمزد ایام مرخصی مربوط به دستمزد مستقیم

$$12,000,000 \times \%5 = 600,000$$

از طرف دیگر هزینه دستمزد اوقات تلف شده نیز باید به حساب کنترل سربار ساخت منظور شود. سپس این

مبلغ هم باید از دستمزد مستقیم کسر گردد، تا مبلغی که باید به حساب کنترل کالای در جریان ساخت، بدھکار شود.

به دست آید.

$$12,000,000 + 450,000 = 10,950,000$$

۲- برای محاسبه مبلغی که باید به حساب کنترل سربار کارخانه، بدھکارشود، محاسبات زیرا نجام خواهد شد.

$$\text{جمع حقوق و دستمزد غیرمستقیم} = 8,000,000 \times \%40 = 3,200,000$$

$$\text{دستمزد غیرمستقیم کارخانه} = 8,000,000 \times \%60 = 4,800,000$$

هزینه‌هایی که کارفرما علاوه بر حقوق و دستمزد مستقیم و حقوق و دستمزد غیرمستقیم کارخانه متتحمل می‌شود، محاسبه گردیده و به حساب کنترل سربار ساخت، بدھکار خواهد شد.

$$\text{هزینه بیمه‌های اجتماعی مربوط به دستمزد مستقیم} = 12,000,000 \times \%20 = 2,400,000$$

$$\text{هزینه بیمه بیکاری مربوط به دستمزد مستقیم} = 12,000,000 \times \%3 = 360,000$$

$$\text{هزینه دستمزد ایام مرخصی مربوط به دستمزد مستقیم} = 12,000,000 \times \%5 = 600,000$$

$$\text{هزینه بیمه‌های اجتماعی مربوط به دستمزد غیرمستقیم کارخانه} = 4,800,000 \times \%20 = 960,000$$

$$\text{هزینه بیمه بیکاری مربوط به دستمزد غیرمستقیم کارخانه} = 4,800,000 \times \%3 = 144,000$$

تذکر:

درمثال فوق ۵٪ از مبلغ ۴,۸۰۰,۰۰۰ ریال دستمزد ایام مرخصی می‌باشد. لذا اضافه نمودن این مبلغ به دستمزد غیرمستقیم کارخانه لزومی ندارد. ضمناً هزینه دستمزد اوقات تلف شده که عملاً مربوط به دستمزد مستقیم است باید به حساب کنترل سربار ساخت، بدھکارشود.

پس مبلغی که باید به حساب کنترل سربار ساخت، بدھکار گردد. عبارت از حاصل جمع این اقلام خواهد بود.

$$4,800,000 + 2,400,000 + 360,000 + 600,000 + 960,000 + 144,000 + 450,000 = 9,714,000$$

۳- اقلامی که باید به حساب کنترل سربار اداری منظور شوند به صورت زیر محاسبه می‌گردد:

$$\text{ریال دستمزد غیرمستقیم اداری} = 8,000,000 \times \%15 = 1,200,000$$

$$\text{حق بیمه اجتماعی سهم کارفرما} = 1,200,000 \times \%20 = 240,000$$

$$\text{حق بیمه بیکاری} = 1,200,000 \times \%3 = 36,000$$

حساب کنترل سربار اداری و تشکیلاتی معادل مبلغ ۱,۴۷۶,۰۰۰ ریال، بدھکار می‌گردد که عبارت از حاصل

جمع اقلام زیراست:

$$\text{ریال} = 1,200,000 + 240,000 + 36,000 = 1,476,000$$

۴- اقلامی که باید به حساب کنترل سربار توزیع و فروش، بدھکارشوند به صورت زیر محاسبه خواهند شد.

$$\text{ریال دستمزد غیرمستقیم توزیع و فروش} = 8,000,000 \times \%25 = 2,000,000$$

$$\text{حق بیمه‌های اجتماعی سهم کارفرما} = 2,000,000 \times \%20 = 400,000$$

$$\text{حق بیمه بیکاری} = 2,000,000 \times \%3 = 60,000$$

حساب کنترل سربار توزیع و فروش معادل مبلغ ۲,۴۶۰,۰۰۰ ریال بدھکار می‌شود که عبارت از حاصل جمع

اقلام زیراست: